

Talousennuste vuosille 2007–2008

Taloukasvu edelleen vahvaa, mutta riskit lisääntyvät

Palkansaajien tutkimuslaitos ennustaa Suomen taloukasvun pysyvän edelleen vahvana. Kokonaistuotanto kasvaa tänä vuonna 4,2 prosenttia ja ensi vuonna 3,4 prosenttia. Kasvua vetävät vienti ja investoinnit. Inflaatiovauhti kohoaa ensi vuonna 2,6 prosenttiin. Työllisten määrä kasvaa tänä vuonna 48 000:lla ja ensi vuonna vielä 26 000:lla, jolloin työttömyysaste putoaa jo 6,3 prosenttiin. Julkisen talouden ylijäämä vahvistuu 4,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Maailmantalouden kasvun jatkuminen nopeahkona muodostaa edellytyksen sille, että Suomen kokonaistuotanto kasvaa ensi vuonnakin suhteellisen ripeästi. USA:n asuntoinvestointien hölläkätisestä rahoittamisesta puhjenneen luottokriisin vaikutusten leviäminen on suurin uhka Suomenkin taloukasvulle.

Euroopan kasvu jatkuu - yksityinen kulutus alkaa elpyä vasta nyt

Euroalueen kokonaistuotanto kasvaa kuluvana vuonna 2,6 prosenttia. Kasvu nojautuu pitkälti yksityisiin investointeihin, mutta ensi vuonna sen ja viennin vaikutus hieman heikkenee. Samalla yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu niin, että euroalueella päästään ensi vuonna 2,7 prosentin taloukasvuun. Tänä vuonna euroalueen työttömyysaste on keskimäärin 7,0 prosenttia, ja ensi vuonna se alenee 6,7 prosenttiin. Euroalueenkin talousriskit liittyvät kiinteästi USA:n luottokriisiin. Perusskenaariossa se hidastaa Euroopan kasvua verraten vähän, mutta sen kärjistyessä vaikutukset voivat luonnollisesti kasvaa merkittävästi. Kriisiin liittyvä epävarmuus vähentää EKP:n koronnosto-aikeita, ja ennusteessa oletetaan, että EKP pitää ohjauskorkonsa ennallaan. Euroalueen inflaatio pysyy tänä ja ensi vuonna keskimäärin 1,9 prosentissa.

Luottokriisi hidastaa USA:n kasvua

USA:n asuntoluottomarkkinoiden ylikuumentuminen johti asuntorakentamisen jyrkkään supistumiseen jo viime vuoden kolmannella neljänneksellä, mistä lähtien se on hidastanut kokonaistuotannon kasvua. Elokuussa luottomarkkinoiden epävarmuus syveni subprime-kriisiin, joka on johtanut luotonsaannin vaikeutumiseen ja asuntojen hintojen jyrkkään pudotukseen. Nyt kokonaistuotannon kasvua hidastaa asuntoinvestointien supistumisen lisäksi hiipuva yksityinen kulutus. Tänä vuon-

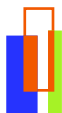
na USA:n kokonaistuotanto kasvaa 1,9 prosenttia edellisvuodesta. Ensi vuonna kasvu nopeutuu 2,2 prosenttiin. Jo tämän vuoden lopulla USA:n keskuspankki alentaa ohjauskorkonsa 5,25 prosentista 4,75 prosenttiin. Ensi vuonna korko lasketaan asteittain 4 prosenttiin.

Euroopan ja Aasian kasvu tukee Suomen vientiä

Suomen viennin määrä kasvaa tänä vuonna 6,2 prosenttia edellisvuodesta. Tähän vaikuttaa Euroopan taloukasvun nopeutuminen, mikä tukee vientiä vielä ensi vuonna, jolloin koko vienti on 4,7 prosentin kasvussa. Tämän vuoden kehitykselle on ollut myönteistä myös se, että Suomen vienti Itä-Aasiaan ja Intiaan on kasvanut tuontia selvästi nopeammin. Suomen tuonnin määrä kasvaa tänä vuonna 4,4 prosenttia viime vuodesta. Ensi vuonna tuonnin kasvuvauhti alenee 3,8 prosenttiin kokonaistuotannon kasvun hidastumisen myötä.

Kansainvälinen talous

Kokonaistuotannon määrän kasvu (%)	2006	2007e	2008e
Yhdysvallat	2,9	1,9	2,2
Euro-13	2,7	2,6	2,7
Saksa	2,8	2,7	2,6
Ranska	2,0	1,6	2,2
Italia	1,9	1,9	2,2
EU27	3,0	2,8	2,9
Ruotsi	4,2	3,4	3,3
Iso-Britannia	2,8	3,0	2,8
Japani	2,2	1,5	1,5
Venäjä	6,7	7,5	7,0
Kiina	11,1	11,0	10,0
Lähde: BEA, BOFIT, Eurostat, Palkansaajien tutkimuslaitos			

Teknoliateollisuus jyrää

Teknoliateollisuuden tuotannon yli 10 prosentin kasvun myötä tehdasteollisuus lisääntyy tänä vuonna lähes 7 prosenttia ja ensi vuonnakin runsaat 5 prosenttia. Teollisuuden vauhtia säestää palvelujen ripeä kasvu laajalla rintamalla. Kauppa ja liike-elämän palvelut nousevat tänä vuonna noin 5 prosentin vauhtia ja ensi vuonna 4 prosenttia tämänvuotisesta. Kuljetus ja varastointi kasvaa tänä ja ensi vuonna vajaat 3 prosenttia sekä henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien julkiset palvelut, runsaat 2 prosenttia. Rakentamisen tämän vuoden lähes 5 prosentin kasvuvauhti laantuu ensi vuonna 3 prosenttiin.

Työllisyyden paraneminen ylitti ennusteet

Tänä vuonna työllisten määrä kasvaa yhteensä 48 000 henkilöllä ja työttömyysaste laskee 6,8 prosentin tasolle. Myös ensi vuonna työmarkkinakehitys jatkuu nopean talouskasvun ansiosta positiivisena joskin hieman tämänvuotista hitaampana. Työllisten määrä kasvaa ensi vuonna 26 000 henkilöllä ja työvoima 14 000 henkilöllä, joten ensi vuoden työttömyysasteeksi tulee 6,3 prosenttia ja työllisyysasteeksi 70,3 prosenttia.

Palkat ja kotitalouksien omaisuustulot kasvavat voimakkaasti

Tänä vuonna ansiotasoa nousee 3,3 prosenttia, josta sopimuspalkkojen osuus on kaksi prosenttiyksikköä. Yritysten hyvä tuloskehitys on ylläpitänyt tulospalkkioiden ja muiden liukumien kasvua. Palkkasumma kasvaa 5,2 prosenttia. Vuonna 2008 ansiotasoindeksi nousee 4,7 prosenttia. Sopimuspalkkaindeksin osuus tästä on 4 prosenttiyksikköä. Palkkojen osuus yritysten arvonlisäyksestä on laskenut samalle tasolle kuin se oli 1990-luvun lopun suhdannehuil-

Kysynnän ja tarjonnan tase

	2006 Mrd. €	2006 Määrän muutos (%)	2007e	2008e
Bruttokansantuote	167,1	5,0	4,2	3,4
Tuonti	65,7	8,3	4,4	3,8
Kokonaistarjonta	232,7	5,9	4,3	3,5
Vienti	74,4	10,4	6,2	4,7
Kulutus	122,2	3,3	2,8	2,6
yksityinen	85,9	4,3	3,5	3,0
julkisen	36,3	1,0	1,3	1,5
Investoinnit	32,0	4,1	5,6	4,4
yksityiset	27,9	5,6	5,8	4,5
julkiset	4,1	-5,3	4,0	4,0
Varastojen muutos (ml. tilastollinen ero)	4,2	-8,3	1,7	1,7
Kokonaiskysyntä	232,7	5,9	4,3	3,5

Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

pussa. Ennustemme mukaan vuonna 2008 palkkasumma kasvaa 5,9 prosenttia, likimain samaa vauhtia kuin toimintaylijäämä. Yksityisen sektorin palkkojen osuus ei siten juuri muutu siitä, mitä se on tänä vuonna. Kotitalouksien omaisuustulot kasvavat tänä vuonna nopeasti. Tänä vuonna kotitalouksien tulokehitystä tuettiin tuloveron kevennyksin, mutta ensi vuonna palkansaajien verotaulukoihin tehdään vain melko pienet korjaukset. Ennustamme, että kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat tänä vuonna 3,2 ja ensi vuonna 2,8 prosenttia.

Kotitaloudet velkaantuvat, vaikka kulutuksen kasvu hidastuu

Yksityinen kulutus on kasvanut jo useana vuonna keskimääräistä nopeammin. Kasvua ovat tukeneet vahva kulluttajien luottamus sekä lainakorkojen lasku. Viime vuonna kulutuksen kasvu ylitti selvästi käytettävissä olevien tulojen kasvun. Vaikka kasvu hidastuu tänä vuonna 3,5 prosenttiin, jatkuu kotitalouksien velkaantuminen. Kotitalouksien säästämisaste on miinus kolme prosenttia. Autokauppa on tasaantunut, ja myös muiden kestokulutustavaroiden hankinnat kasvavat aiempaa hitaammin. Ensi vuonna kulutuksen kasvu hidastuu 3 prosenttiin. Kehitysuuntaan on vaikuttanut lainakorkojen kääntyminen nousuun ja velanhoitomenojen kasvu.

Ensi vuoden kuluttajahintainflaatio 2,6 prosenttia

Tämän vuoden inflaatio on 2,5 prosenttia. Asumisen ja asuntolainojen korkokehityksen vaikutus inflaatioon on tänä vuonna lähes prosenttiyksikkö. Ensi vuonna alkoholi-veroerojen korotus aiheuttaa 0,3 prosenttiyksikön lisäinflaation. Sähkö- ja polttoaineverojen suora inflaatiovaikutus jää hieman tätä pienemmäksi. Lainakorkojen nousu on hidastumassa, ja niiden aiheuttama inflaatiopaine hellittää noin 0,4 prosenttiyksikköä vuonna 2008. Lisäksi asuntojen hintojen nousu hidastuu mutta ruoan hinta vastaavasti nousee. Kuluttajahintojen nousuksi tulee 2,6 prosenttia.

Asuinrakentaminen supistuu ja tuotantokapasiteetin rakentaminen laajenee

Toimisto-, liike- ja teollisuusrakentaminen sekä maa- ja vesirakentaminen ovat lisääntyneet selvästi asuntorakentamisen kasvun samalla hiipuessa. Kaiken kaikkiaan yksityisten investointien ennustetaan kasvavan tänä vuonna 5,8 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Ensi vuonna ne kasvavat 4,5 prosenttia tämänvuotisesta ja siten suhteellisen nopeasti talouskasvun heikkenemisestä huolimatta.

Ennusteen keskeisiä lukuja

	2006	2007e	2008e
Työttömyysaste (%)	7,7	6,8	6,3
Työttömät (1 000)	204	181	169
Työlliset (1 000)	2443	2491	2517
Työllisyysaste (%)	68,9	69,8	70,3
Inflaatio, kuluttajahintaindeksi (%)	1,6	2,5	2,6
Ansiotaso, ansiotasoindeksi (%)	3,0	3,3	4,7
Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot (%)	1,8	3,2	2,8
Vaihtotaseen ylijäämä (mrd. €)	7,8	9,1	10,0
Kauppataaseen ylijäämä (mrd. €)	8,9	10,4	11,3
Valtiontalouden rahoitusylijäämä			
mrd. €	1,4	2,3	2,2
% bkt:sta	0,8	1,3	1,2
Julkisyhteisöjen rahoitusylijäämä			
mrd. €	6,2	8,3	8,8
% bkt:sta	3,7	4,7	4,7
Velkaantumistaso (Emu-velka)			
% bkt:sta	39,3	37,3	35,5
Veroaste, %	43,5	43,1	42,7
Lyhyet korot (3 kk:n euribor)	3,1	4,2	4,2
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v.)	3,8	4,3	4,3

Lähde: Suomen Pankki, Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

Julkisen talouden ylijäämä tänä vuonna 4,7 prosenttiin

Kuluvana vuonna valtion verotulot yltyvät runsaan 5 prosentin nousuun huolimatta tuloverotukseen tehdyistä kevennyksistä. Valtion saamat osinkotulot kohoavat jo 1,6 miljardiin euroon. Valtiontalouden ylijäämä paisuu lähes miljardilla, 2,3 miljardiin euroon. Kuntien saamien valtionosuuksien hidasta kasvua kompensoidaan tänä vuonna siirtämällä kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä valtionverotukseen, mikä kiihdyttää niiden verotulojen kasvua jonkin verran. Kuntien rahoitusasema paranee hieman ja päättyy hyvin lievään alijäämään. Kaiken kaikkiaan julkisyhteisöjen EMU-ylijäämä nousee vuonna 2007 prosenttiyksiköllä 4,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Kokonaisveroaste alenee 0,4 prosenttiyksiköllä 43,1 prosenttiin.

Vuonna 2008 yksityisen kulutuksen hidastuminen tuntuu arvonlisäverokertymässä, mutta 300 miljoonan euron kiristys energiaveroihin nostaisi tuntuvasti välillisiä veroja. Kun kuntien valtionosuuksien ja valtion investointimenojen kasvu kiihtyy selvästi, niin valtiontalouden ylijäämä supistuu hieman mutta pysyy edelleen runsaassa kahdessa miljardissa eurossa. Myös kuntien verotuoton kasvu hidastuu ensi vuonna, mutta valtionosuuksien kasvun yltyessä 8 prosenttiin kuntatalous pääsee jo tasapainoon. Kaikkiaan ensi vuonna veroaste laskee edelleen 0,4 prosenttiyksiköllä ja julkisyhteisöjen EMU-ylijäämä pysyy

ennallaan 4,7 prosentissa bruttokansantuotteesta.

Hallitus tasapainoilee eturyhmävaatimusten aikaansaamassa ristipaineissa: unohtuiko työllisyyden edistäminen?

Hallituksen finanssipolitiikassa keskeisintä on pyrkimys tasoittaa suhdannevaihtelua sekä varautuminen näköpiirissä olevaan "ikäkääntymiskriisiin". Uuden hallituskoalition omat poliittikkapainotukset ja sen lähimpien eturyhmien vaatimukset eivät ole myöskään jääneet kokonaan toteutumatta. Kokonaisuuden kannalta jopa haitallisina toimina voidaan pitää riskipitoisia ratkaisuja vapauttaa yritykset ja maatilat perintöverosta sekä tukea maatalouden investointeja runsaasti budjettivaroilla. Opintorahan ja kansaneläkkeen perusosan tuntuva korotusta sekä eläkeläisten verohuojennusta voidaan sen sijaan pitää oikeasuuntaisena pyrkimyksenä tukea pienituloisimpia. Osin tämä pienituloisten tuki otetaan kuitenkin pois julkisten peruspalveluiden maksujen korotuksilla. Ne kaventavat kaikkein pienituloisimpien toimeentuloa ja myös vähentävät osaltaan valtion kunnille suuntaamaa tukea ja siten heikentävät talousahdingossa olevien kuntien asemaa. Kunnallisten maksujen korotuksia ei pitäisikään toteuttaa.

Hallituksen veropolitiikka ei ole toistaiseksi edistänyt työn kysyntää eikä työikäisen väestön aktiivointia työmarkkinoille. Eläkeläisten verohuojennukset jopa kannustavat eläkkeelle siirtymiseen. Tämän ehkäisemiseksi eläkeläisten veroalennus olisi pitänyt toteuttaa yhtä aikaa palkansaajien ansiotuloverojen vastaavan keventämisen kanssa.

Hallituksen ensi vuoden alusta toteuttamaa polttoaineneiden, sähkön ja alkoholin verojen tiukennusta voidaan pitää ilmasto- ja terveyspolitiikan kannalta oikeasuuntaisena, mutta ne kiihdyttävät merkittävästi inflaatiota ja leikkaavat siten kotitalouksien ostovoimaa. Hiilidioksidipäästöjen leikkaaminen nimenomaan kotitalouksien ja palveluyritysten sähköveroa nostamalla ei ole kovin tehokasta sähkön kulutuksen hintajoustamattomuuden vuoksi. Tulonjaollisestikaan tämä toimi ei ole suotava. ■

Lisätietoja

Ennustepäällikkö Eero Lehto, puh. (09) 2535 7350
Tiedottaja Heikki Taimio, puh. (09) 2535 7349
Palkansaajien tutkimuslaitos,
Pitkäsillanranta 3 A, 6. krs, 00530 Helsinki
Ennusteen laajempi versio 11.9.2007 Internetissä osoitteessa: www.labour.fi